

PÄÄTÖKSENTEKO EKP:SSÄ JA EUROJÄRJESTELMÄSSÄ

VALMISTELU EKP:SSÄ JA PÄÄTÖKSENTEKO
EUROJÄRJESTELMÄSSÄ SEKÄ SUOMEN PANKIN ROOLI

- EMU:n taustafilosofia
- EKPJ:n tavoitteet ja tehtävät
- EKPJ:n rakenne, päätöksenteko ja valmistelu
- Järjestelmän sisäinen toiminta ja työnjako
 - Valmistelu EKP:ssä/EKPJ:ssä
 - EKPJ:n komiteat
- Suomen Pankin rooli EKPJ:ssä
- EU:n laajenemisen vaikutukset päätöksentekoon ja valmisteluun

EMU:N TAUSTAFILOSOFIA

Delorsin komitea ja HVK
(Maastrichtin sopimus):

- Sisämarkkinat edellyttävät etenkin raha- ja valuuttapolitiikan yhteensovittamista
- Hoituu helpoiten yhteisellä rahalla
- Tämä taas edellyttää yhteistä rahapolitiikkaa, päätöksentekoa ja yhteisiä instituutioita
- Ratkaisu: Euroopan keskuspankki-järjestelmä (uusi EKP+olemassa olevat kkp:t)
- EKPJ:n tehtävänä hinta-vakauden varmistaminen/selkeä mandaatti
- Arkkitehtuurin muita elementtejä
- Finanssipolitiikka/talouspolitiikka edelleen kansallinen asia, mutta lisää koordinaatiota ja sääntöjä
- Rahapolitiikassa siis: Huomattava institutio-naalinen ja päätöksentekoon liittyvä muutos

EKPJ:N TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

- Säädetty Maastrichtin sopimuksessa (kts. perustamissopimus ja sen pöytäkirja 3 (EKPJ:n ja EKP:n perussääntö))
- Ensisijainen tavoite: hintatason vakauden ylläpitäminen
- Lisäksi: yleisen talouspolitiikan tukeminen kuitenkin rajoittamatta hintatason vakauden tavoitteen toteuttamista
- Perustehtävät
- Huom: Kansalliset keskuspankit voivat suorittaa myös muita tehtäviä edellyttäen etteivät... (perussääntö, art. 14.4)
- Heijastusvaikutukset päätöksentekoon:
 - rahapolitiikasta /ym.) päätetään EKP:ssä
 - muista kp-asioista kansallisesti

EKPJ:N RAKENNE, PÄÄTÖKSENTEKO JA VALMISTELU

- Euroopan keskuspankkijärjestelmä (EKPJ)
= Kansalliset keskuspankit
(kkp:t)+Euroopan keskuspankki (EKP)
- Eurojärjestelmä (12 kkp:ia +EKP)
- Neuvosto (kansallisten keskuspankkien pääjohtajat virkansa puolesta (12) + EKP:n kokopäivätoiminen johtokunta (6)) (päättöksenteko, rahapolitiikka + muut asiat)
- Nainen/mies ja ääni –periaate (paitsi tietyissä kysymyksissä); siksi henkilökohtainen kapasiteetti ja riippumattomuus
- Johtokunta (valmistelu ja päätöksenteko joissakin asioissa)
- EKP:n organisaatio (valmisteluvastuu!)
- EKPJ:n komitearakenne (valmisteluvastuu!)
- Ulkopuolella olevien ("outsien") rooli (yleisneuvosto)

JÄRJESTELMÄN SISÄINEN PÄÄTÖKSENTEKO, TOIMINTA JA TYÖNJAKO

- Keskitetty ja ylikansallinen EKP:ssä tapahtuva päätöksenteko kaikissa rahapolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä
- Hajautettu toteutus (läheisyysperiaate); kuitenkin paljon harmonisointia (tilastointi, kirjanpito, järjestelmien aukioloajat jne, jne.) ja osittain hajautettu valmistelu
- Yhteinen, mutta jaettava rahoitustulo (yhteisen rahapolitiikan seurauksena)
- Kansalliset keskuspankit säilyttävät päätäntävaltansa monessa asiassa (esim. henkilöstöpolitiikka); ja huom. art. 14.4

SUOMEN PANKIN ROOLI EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄSSÄ

- Jatkaa kansallisena instituutiona; asema sementoitu Maastrichtin sopimuksessa
- EKP:n omistaja, ei haarakonttori
- Muodollinen paino - ”todellinen” vaikutusvalta
- Tehtävät ovat jatkuneet kutakuinkin muuttumattomina (sisältö ja menettelytavat toki muuttuneet) paitsi ettei SP tee omia rahapoliittisia päätöksiä
- Niinpä funktiot pitkälti kuten markan aikana, mutta lisäksi osallistuminen EKP:n valmiste- luun: analyysi, rapon toteuttaminen, kv.yhteistyö, maksujärjestelmät, yleisvalvonta, maksuvälineiden liikkeeseenlasku, tilastot, viestintä, tietotekniikka, muut tukifunktiot
- HUOM! Merkittävä työsarka: EKPJ:n komitea- ja työryhmätyöskentely

VALMISTELU EKP:SSÄ/EKPJ:SSÄ

- EKP:n henkilöstö (sektoripääosastot, -osastot)
- toisaalta EKPJ:n komiteat ja työryhmät
- kaikki em. tuottavat taustamateriaalia EKP:n johtokunnalle
- johtokunta tekee päätösesitykset
- neuvosto päättää kaikissa tärkeissä kysymyksissä (rahaspolitiikka ja muut)

EKPJ:N KOMITEAT

- Kansainvälisten suhteiden komitea (IRC)
- Budjettikomitea (BUCOM)
- Kustannusmetodologian harmonisointi-
komitea (COMCO)
- Kirjanpito- ja rahoitustulokomitea (AMICO)
- Lakiasiakomitea (LEGCO)
- Maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitea
(PSSC)
- Markkinaoperaatioiden komitea (MOC)
- Pankkivalvontakomitea (BSC)
- Rahapolitiikan komitea (MPC)
- Setelikomitea (BANCO)
- Sisäisen tarkastuksen komitea (IAC)
- Tietotekniikkakomitea (ITC)
- Tilastokomitea (STC)
- Viestintäkomitea (ECCO)

EU:N LAAJENEMISEN VAIKUTUKSET PÄÄTÖKSENTEKOON JA VALMISTELUUN

- ei toistaiseksi sinänsä vaikutuksia ydinpäätösten tekoon (eli neuvoston rahapoliittisiin ja muihin päätöksiin)
- 10 uutta jäsenmaata: "outseja" eli "derogaatiomaita" kuten UK, SWE ja DK; EKPJ:ssä vain yleisneuvostossa
- 13 "ulkopuolella" olevaa keskuspankkia osallistuu eräisiin komiteoiden kokouksiin
- Euro käyttöön uusissa jäsenmaissa aikaisintaan v. 2007 (jos täyttää kriteerit); seuraus: eurojärjestelmän jäsen ja pääjohtaja neuvoston jäsen
- EKP:n neuvoston uusi päätöksentekomekanismi (dynaaminen rotaatiomalli) käyttöön asteittain vasta kun nykyinen euroalue kasvaa neljännellä uudella maalla
- kaikki pääjohtajat neuvoston jäseniä, mutta äänioikeus kiertää; suuremmilla äänioikeus useammin kuin pienillä

<http://www.ecb.int>

<http://www.bof.fi>

<http://www.rahamuseo.fi>